

ROBERT MLINAREC

TA-MA-RI-NA

– Rühellem azokat a napokat, melyek leköteleznek a szépségükkel – motyogott a leeresztett redőnyökön át kukkolva az utcát. Reggelek, villamos-zörejekkel, az ablak alatti járókelők hangos beszédfoszlányaival, gyűrött lepedőkkel, s a még mindig jelenlévő éj meleg lehetőségével.

– Mesélj, mondj valami ökörséget! – fújta ki a cigarettafüstöt, kedvtelenül csavargó tekintettel a szobában. A kandallón egy szerelmes pár undorító pszeudobarokk faragványa állt, a lakástulaj hagyatéka, lehetetlen volt nem percipiálni. Nagy kerek asztal tele poharakkal, félig írt papírokkal, tányérokkal, nyitott könyvekkel, ki nem ürített hamutartókkal, tegnapi ötletekkel... a falon az ágy mögött az első, amire rálátok, fölfele révedő pillantással ébredve, tizenhárom fotó piramis alakban rendezve; Man Ray a csúcson, Majakovszkij a bázis bal oldalán (hova is kerülhetne egy balos?), jobbról, Majakovszkij ellensúlyaként, Tamara önarcképe. Egy éjszaka Majakovszkij magára maradt, Tamara fotóját leszedtem bizonyos bormennyiség után. Az egyensúly többé nem állt vissza, csak a megsértett fehér szín sugallja, hogy itt valaha volt valami.

– Nincs több cigim – forgolódott a szobában –, kérsz kávét? Hé, mesélj már valamit!

– Mit? Dunsztom sincs miről kéne, hagyjál már. Úgyis azt mondtad, a fasznak se kellenek a történeteim. Emellett még alszom is.

– Igen, azok, amelyeket írsz, szarok. Viszont szeretem, ha beszélgetünk, te nem?

Egy-két másodperc csöndben voltam.

– Oké, leugrok valami kajáért, plusz neked a cigi, nekem a csoki, kell még valami? – kérdeztem, keresve a ruháimat az ágy körül. Mosdatlanul és fésületlenül lépek ki a hűvös dél-előtti utcára. Az új nap akkor tudatosul bennem, amikor a Francia Köztársaság Terén a gesztenyefát levizelő kutyákat észreveszem. Közben az idézet-regényemen morfondírozok, egyre többet idézem magamat benne és sehogy sem tudom befejezni, Tamara napi világedkonstrukciójairól gondolkodom, Izlandról, Zélandról, Grönlandról, s bizonyos éjjeli szonátákról, melyek szerzőit, idejét, helyét képtelen vagyok megjegyezni. Az emberek, mint mindig, rohannak valahova. Megpróbálok kiszámolni, mennyi pénz van a zsebemben, de az eredmény a reggelinél is melegebb szélfuvallat hatására mindig kicsúszik a kezemből. Hogy írják a G betűt cirillül? Legalább ezen a nyáron elolvasom Danilo Kiš valamelyik művét, esetleg eljutok Madridba? Hirtelen a saját arcomat pillantom meg a kirakatban. Megállok, föl-

Robert Mlinarec 1966. április 16-án született Zágrábban. Filozófiát, etnológiát, informatikát végzett szülővárosa bölcsészkarán. A Horvát Irodalmi Társaság, s a Horvát Művészek Egyesületének tagja. A horvát recepció a Quorum irodalmi lap második, 90-es évekbeli generációjához sorolja. Művei: *Georginine suze* (1997), *Film od pet sekunda* (versek, 1998), *Tkači snova* (1999). Novelláit eddig német, angol, szlovák nyelvre fordították. Magyarul most jelenik meg először. (O. R. a fordító megjegyzése)

emelem a kezem, az orromat piszkálom. Tényleg, ez volnék én. Meigazítom a hajam, vizsgálgom háromhetes szakállamat, az első ősz szőrszálakat, melyeket már húszéves korom óta hordozok, megsimítom a pólómat. A körülöttem ténfergők pusmogásait hallom, „nézd a buziját”, úgy látszik túl sokáig nézegettem magam. Introspekció? Először a saját értelmemet, vagy a világ értelmét kell megérteni, vagy egyik a másikat föltételezi, vagy...?

Nem értem az eladók metafizikáját a száraz vadászszalonnáról huzakodva. Ugyebár horvátul beszélnek, zágrábian, kaj nyelvjárásban? Teletöltöm, majd kiürítem a kosarat. Tamara lakása felé, az éjjeli tartózkodási helyem felé vezető úton semmi sem történik.

– Merde, Scheiße, shit – ismételvegetem egyfolytában, lassan csemegézve a magam pazar idegennyelv-ismeretében, vigyázva, nehogy valóban belelépjek egyik-másik kutya ürülékébe. Miért emlegeti ő folyton a „Weltschmerz”-et? A német családneve miatt? Nekem semmi sem fáj többé ezen a világon.

Tamara megcsókol az ajtóban, meglepődve, mint mindig, amikor lát.

– Hát visszajöttél, nem tűntél el. Mit vettél?

– Baszod, már három hónapja ugyanazt a sajtot árulják. Tiszta kóma, de hoztam valamit. Hogy áll a dekonstrukciód? Megyeget? Mára elég? A reggelit én készítem el!

– Hát persze, te *butler*. Még mindig elviselsz?

– Mikor hogy.

Hallgatagon, aprólékosan pusztítottuk el a kaját a szoba félhomályában. Nappal a redőnyöket állandóan leeresztettük, hogy eltakarjanak minket a kíváncsi tekintetek elől, s óvjanak a napfénytől. Tamara rendszerint köpött az irodalmi próbálkozásaimra, állítólagos filmízléstelelenségemre, önmagukban is költői macedóniai mondataimra, amelyeket szenvedéllyel szeretek kimondani, mint egy idős professzor a latin idézeteket. Köpött ez magára és másokra egyaránt, a pszichiáterekre, ezek róla készült diagnózisaira, mindenkire és mindenre köpött, Godard-t kivéve. A reggeli után ismét cigaretta.

– Tudod, hogy ezek a „füstölők” huszonöt éves korodig kikészítenek, akárcsak az állandó kávézásaid üres gyomorra.

– Á, okés az, kizárólag az alkohollal vannak gondjaim, nem tudok eleget piálni. Minden okádék körülöttünk, hát nem látod, úgy érzem magam, mint egy darab szar – választott halálkomolyan.

– Szeretlek, Grebner, ne húzd föl magad, alles ist in Ordnung! – mondtam neki, tudván, hogy semmi sincs rendben.

– El kell tűnnöm a városból, érzem ezt már évek óta, minél távolabb innen, Nyugat, de ott is fos, nem tudom, iskolába mennék, montázs, Amerika, ah, a kurva anyját... lapozta idegesen az újságot.

– Sartre azt mondta, hogy az európai meg a pacifikus sziget lakói nem ugyanahhoz a fajhoz tartoznak. Talán...

– Hé, ember, tönkrebasztak az öregek!

– Tudod, nincs pénzünk... esetleg mégis elmehetnénk...

– Itt minden középszerű. Az átkozott akadémikus professzorok egyáltalán nem mennek moziba. De van olyan még valahol?

– Maja és Miró meghívtak a születésnapjukra. Babát várnak és...

– Jan, magaddal viszel? Mindenhová, biztos? Én suliba mennék.

A hűtőből előveszem az üdítőt. Ő a hamutárcát mosogatja el. Két pohárba öntöm az italt. A szituáció hasonlít egy öt évvel ezelőttire. Akkor még nem voltunk Tamarával együtt, körülbelül tíz napja ismerem.

++++

++++

– Mindig is azt gondoltam, hogy annak a filozófiája ér valamit, akiét egyetlen egy mondatba tudod foglalni. Képzeld el a teljes filozófiatörténetet harminc oldalon. Igen, ez az, össze kell tömöríteni a tapasztalatot.

– Korábban kellett volna meghülyülnünk...

– Nézd, nem is volna rossz, ha valahova elmennék filmezni. Igazából csak ez érdekel. Nyomulni a környéken, dokumentumfilmeket csinálni...

– Despot azt mondja, hogy a kaj nyelv igen filozofikus...

– Utálom a kék filteres filmeket. Érted, az mindent szétcsesz. Te is egy elbaszott faszi vagy, egyáltalán nem is figyelsz rám!

– Minél inkább rendezem a gondolataimat, annál undorítóbbak.

– Következő héten megyek Budapestre, látogatás, érted. Nem tudom mit egyek, gyűlöm a forróságot, vettél valami piát? Csápoljunk be!

– Indiában úgy tűnik az érinthetetleneké a legszerencsésebb kaszt...

– Miért nem mesélsz valamit, azt hiszed buta vagyok, s nem értem meg?

– Az idézet-regényt úgy képezem el, mint egy nagyobb művet, ismert és kevésbé ismert idézetekkel, ezek azonos színnel lennének nyomtatva, az idézetközi teret pedig egyszerű mondatok tölténék ki más színnel. Természetesen a következő idézet-regényben fönntartom a jogot, hogy a korábbi regény egyszerű mondatai az új idézeteim legyenek. Már úgyis mindent elmondtak, a probléma a származás és a választás, a lista és a szabályok mélyén lappang. Ha mindezt a kompjúterbe tenném, s kitalálnék egy jó algoritmust... Azt hiszem tehetséges vagyok a baromkodásban.

– Szükségünk van egy autóra. Kölcsönzők egyet!

– Szereted a szalonnát meg a hagymát? S a töpörtyűt?

– Már megint mit írsz? Újra valami rövid történet. Nem kötelező a többieknek túrni a szófosásaidat, egyébként is, olvas még valaki egyáltalán? A normális embereknek tévéjük, videójuk, kábelizéjük van ám, érted, hullámokkal kommunikálnak, baszki, magas és ultramagas frekvenciákon. Fószerkém, szard már le az írást!

Kinyitottam az ajtót és kimentem a délutáni napra...